

Brita Olsson Klein

Små minnesbilder från min barndom

Jag föddes i Smedjebacken i oktober månad 1934.

Det var och är fortfarande ett litet torp med lite jordbruksmark till. Torpet försörjde tre kor och en gris och naturligtvis höns. Jag minns att under kriget hade vi också kaniner i bur så vi hade ingen brist på mat. Eftersom det var ett litet torp gick far ofta bort och arbetade hos andra bönder. Under krigsåren var far ute i det militära många månader i sträck, så mor och jag var ensamma tills sen min bror föddes 1940. Jag minns att det låg många militärer på Smedjebacken. Bland annat hade de sin kokvagn placerad vid vår infart vid Olof Svenssons. Hästarna var placerade borta i Smedjebackens skog. Militärerna brukade ofta komma hem till mor om kvällarna och köpa lite kaffe. Jag minns också att under krigsåren fick vi hänga skynke för fönstren så det inte lyste ut. Ljusen skulle ju inte kunna ses från luften. Vi hade bara fotogenlampor och dom lyste ju inte så mycket.

När jag blev sju år fick jag traska till skolan. Det var den "gamla" vägen vi kallar som jag fick gå. Utmed den vägen fanns en "tös" som hette Margit och vi var ofta tillsammans och lekte. Ofta sprang jag också bort till Smedjebacken till Johannes. Han hade en piga som hette Elsa, kallades för "Elsa slaktare". Jag minns att hon och jag alltid kom bra överens. Sen var där en "gammal tant" som hette Amelie som bodde i ett litet torp vid Rävhall. Hon brukade ofta hälsa på hos oss. Far hjälpte henne att fila sågen. Vi gick ofta bort till henne och hälsade på, särskilt på söndagarna och då gick vi en runda upp på Rävhall där man hade en fin utsikt. Jag minns en gång hon hade bakat en sockerkaka som hon skulle bjuda på. Men jag såg att den var möglig så jag sa till mor den vill jag inte äta, så jag smög mig ut och kastade den i skogen. Men om mor och far åt av den, minns jag inte. Den gamla "tanten Amelie" hade säkert skrämt barnen i dag. Hon kom alltid när det mörknade, klädd i långa kjolar, stor jacka, schal om huvudet och stallyckta i handen. I början på 1940-talet, kanske 1945 flyttade vi till Gålarp. Min fars bror Otto, köpte stället vi lämnade. På stället i Gålarp där hade vi elektriskt ljus. Även där kom Amelie och hälsade på och far fick hjälpa henne.

När jag slutade skolan frågade Johannes på Smedjebacken min far om jag ville börja där. Det var på grund av att Elsa skulle sluta för att gifta sig. Men samtidigt frågade handlaren Lambreus min mor, vid ett tillfälle när hon var och handlade, om inte jag kunde komma och hjälpa dom. För mig lät det mer intressant, så efter jag var konfirmerad, började jag där. På hösten gick jag också i skolköket. Vi fick cykla till Kågeröd och det var inte nådigt, precis. Mörkt och "ruggigt" vissa dagar.

Jag arbetade hos Lambreus i tio år. Jag trivdes och hade det bra. Jag började klockan åtta på morgonen och slutade när jag hade städat affären, ätit kvällsmat och diskat. Klockan kunde bli olika, det berodde på kunderna. Vi hade en kund som nästan alltid kom strax före klockan sex. Något som inte förekommer i dag, är de julskyltningarna som förekom på min tid hos Lambreus. Vi hängde för fönstren, antingen med papper eller tyg och sedan skulle där plockas fram saker och pyntas. Så den kvällen blev alltid lång. På morgonen togs det bort från fönstren och på skyltsöndagen kom folk och tittade och beundrade vår skyltning. Det fanns två butiker i Byn, Lambreus och Oscar Nilssons.

En smedja hade vi i byn. Smen hette Ottmar Norén. Otto Nilsson hette skomakaren. Och så hade vi Eufemia Wallin som var stickerska. Hon stickade strumpor till mig när jag gick i skolan och jag minns att det var det värsta som fanns. Dom klia och stacks, men man fick ha dom för det fanns inga andra. Också hade vi mejeri och där kom mjölk-skjutsar från olika håll. Egon Thomasson hade taxi och lastbilar och körde mycket timmer från skogarna. Det fanns också en telefonstation i Stenestad.

Vi var många ungdomar i Stenestads kommunalbyrå. Samlingsplatsen var oftast vid Oscar Nilssons affär. Oscar hade en "Godisautomat" som Olle alltid fyllde på. När "pågarna" hade varit och tränat fotboll så samlades de i byn och då kom vi tjejer också dit för att prata. Ibland fick man åka en runda med någon av "pågarna" som hade motorcykel. Vår postman hette Wiktor Malmgren. Han cyklade till Kågeröd och hämtade posten för att sen dela ut den på vägen hem. På senare år skaffade han sig en "knarr" och då gick det lättare. Vi hade ett Folkets Hus i utkanten av byn. I dag är det en organisation för handikappade som driver det. På min tid var det dans och andra fester som vi roade oss med. Lite slagsmål ibland men inga allvarligare skador. Stenestad fick ibland besök av Zigenare och ibland spelade dom till dans i Folkets Hus. När dom kom och slog ner sina tält, fick man låsa dörrarna. Annars behövde man inte det. Också minns ja "Luffarna". En där brukade komma hette Peter Lott och han fick ofta ligga där hemma. Det var en hederlig man och fick han bara mat och logi så vandrade han vidare.

Det finns säkert mycket mer att kunna skriva om vad som hänt i min barndomsby men tyvärr, är minnet inte vad det borde vara.